

Küsimused ja vastused

Mis ajani ma võiksin suvel mesikaseemet veel külvata ja kas ma peaksin söötis olnud maa tingimata kündma?

Kui kasvatate mesikat kaheaastase kultuurina võib teda vabalt külvata jaanipäevani. Juhul kui maa on olnud söötis tuleks teha, olenevalt kamara tugevusest, üldhävitava herbitsiidiga 1 ... 2 pritsimist. Lisaks võib enne mesikaseemne külvi pinna võimalikult madalalt jääkmaaniidukiga üle käia. Jälgida tuleb, et herbitsiid oleks jõudnud enne seda maapealsetest osadest allapoole liikuda. Nüüd peaks külv õnnestuma ka tavalise ketaskülvikuga. Külvata 2,5 ... 3cm sügavusele. Külvikule järele haakida veega täidetud rullid. Umbrohu ülekasvamise ohu korral teha 6 nädala pärast niitmine. Aasta pärast on kamar piisavalt lagunenenud ja te ei pea tegema suuri kulutusi selle mehaaniliseks purustamiseks. Põld sobib suurepäraselt põllukultuuride kasvuks. Siiski tuleb arvestada võimaliku traatusside suurema ohuga, sest mulda liigutatakse vähem.

Kas mesikat õnnestub sisse künda enne õitsemist kui ta on maha rullitud piki kündi? Kas kündmisel tekib probleeme kui peale purustamist kohe künda või tuleks põld enne kündi randaalida?

Ma ei soovita teise kasvuaasta mesikat sisse künda enne õitsemist. Sel juhul tuleks seda teha Jaanipäeva paiku. Kuna muld on soe, siis tekib kohe aktiivne massi lagunemine ja te kaotate enamuse lämmastikust. Teiseks kasvab mesikas sel ajal veel edasi ja sellega tekib juurde kuivainemassi.

Kuna teise kasvuaasta normaalse tihedusega mesikas surub alla ka mitmeaastased umbrohud, millega kultuuri all on umbrohuvaba maa ja muld on kobestatud taimejuurte poolt, tekib võimalus künni arvel säästa raha.

Kui soovite siiski pikemat mesikat sisse künda, siis soovitan rullida samaaegselt künniga. Selleks võiks künnitraktori ette haakida rulli. Võib piisata ka sobiva raskusega libistist. Juhul, kui mesikas kipub ikkagi lõikeketastega varustatud adra ees liigselt püsti tõusma, võib lisada teise, kergema libisti, adra ette.

Kui tahate vältida idanevate seemnete sattumist mulda tuleks mass purustada enne esimeste seemnete valmimist. Korraliku, lõikeketastega varustatud, adra korral toimub sisseküünd peale seda probleemideta.

Teravilja, seahulgas talivilja, külvamisel otsekülvikuga võib külvata peenestatud mesika tüüsesse. Ära jääb küünd ja randaalimine. Hekseldatud mass jääb pinnale multšiks. Juhul kui külv, seoses suure peenestatud massi kogusega või otsekülviku puudumisega sellisel kujul siiski ei õnnestu on võimalik piirduda randaalimisega. Ära jääb küünd.

Juhul, kui mulda sattuvad seemned pole probleemiks, või on see isegi vajalik (näiteks soovitakse teravilja alla mesika allakülvi) ja külv toimub alles järgmise aasta kevadel võiks jätta mesika teise aasta põllu sügisel puutumata ning piirduda kevadel enne külvi vaid 1 - 2 kordse randaalimisega. Ära jääb peenestamine ja küünd.

Mesika kasvatamisel tekib erinevaid võimalusi ja nende oskuslikul kasutamisel saab põllumees säästa hulga raha maa parandamise, väetamise ja mullaharimise arvel.

Külvasin kevadel normiga 17,5 kg/ha mesikaseemet teravilja alla ja viisin mulda ökoäkkega, kuid põld on ebaühtlane ja üldiselt hõredavõitu.

Mesika optimaalne külvisügavus on 2..3 cm ja sellise sügavuse saavutamine ökoäkke kasutamisega on võimatu, eriti raskemates, savistes kohtades.

Millise külvikuga oleks õige külvata?

Sellise külvikuga, millega on võimalik saavutada ühtlane ettenähtud külvisügavus ja mis tihendab põllu külviridade kohal. Õige külviku valimise tähtsus selgub järgmisest näitest. Külvates normiga 10 kg/ha kulub igale m² 1 g seemet. Juhul kui 1000 seemne kaal on 2 g tuleb ruutmeetri kohta 500 seemet. Nüüd oleneb kõik sellest, milline põldtärkamine suudetakse saavutada, kas 50, 25, 10 või 5%. Taimi vastavalt 250, 125, 50 või 25 tk/m². Hea külviku korral, normaalsetes idanemistingimustes, kasutades korraliku idanevusega, hõõrutud, sertifitseeritud seemet peaks olema saavutatav 25% põldtärkamine. Sellele vastav taimede arv 125 tk/ha on vägagi piisav. Sama suure või suuremaga seemnekoguse korral võib ebaotstarbekalt teostatud külvi korral jääda põld hõredaks.

Külvasin mesika kevadel kattevilja alla, kuid mesikas kipub katteviljast üle kasvama, sealjuures isegi talinisust.

Mesika kasvu pidurdamiseks 4..6 nädalaks oleks õige enne umbrohutõrje tegemist põllud üle vaadata ja seal, kus see oht võib tekkida, teha tõrje MZPA-ga, kasutades viimast 0,8 l/ha. Vältida töötlemist päevasel ajal, kui õhutemperatuur on üle pluss 24 kraadi.

Olen maheviljeleja, spetsiaalne heinaseemnekülvik puudub ja kemikaale kasutada ei tohi, mis mina peaksin tegema?

Kõige lihtsam lahendus on külvata katteviljata ja põld ca 6 nädala pärast üle niita. Külviks võib kasutada ka teraviljakülvikut külvates seemne 2...4 cm sügavusele, olenevalt mulla niiskusest ja lõimisest. Kui külvikul puuduvad külviridade rullid, siis haakida rullid taha või rullida peale külvi eraldi. Kasuks tuleb ka põllu külvieelne rullimine, nagu ikka heinaseemne külvi korral. Eriti kui põld pole sile, või on haritud ebaühtlase sügavusega.

Olen maheviljeleja, spetsiaalne heinaseemnekülvik puudub, kemikaale kasutada ei tohi aga tahaksin külvata mesika kattevilja alla, kuidas toimida?

Kui tahate kattevilja koristada tingimata teraks, siis külvake mesikaseeme teraviljakülvikuga tingimata võimalikult risti kattevilja ridadega teravilja külvisügavusest veidi väiksema sügavusega 2...4 cm sügavusele, olenevalt mullaniiskusest ja -lõimisest. Kattevilja väiksema kahjustamise huvides tuleks külv teha laiema reavahega eemaldades või tõstes üles osa seemendeid, ka töökäikude vahe võiks olla suurem. Ökoäkkega äestamine tehke enne mesikaseemne külvi vältimaks külviga vigastatud taimede edasist kahjustamist. Vältimaks allakülvi liiga kõrgeks kasvamise ohtu tuleks külvata pigem hiljem kui varem. Hilise külvi korral on mõnevõrra väiksem ka putukakahjustuse oht.

Liiga kõrgeks kasvanud mesika korral lõigatakse koristamisel ära oluline osa mesika lehestikust. See raskendab koristust ja puuduliku koristusjärgse ädalakasvu tõttu väheneb hilissügisel juurtesse minevate toitainete hulk. Viimane mõjutab negatiivselt järgmise aasta kasvu. Samadel põhjustel ei tohi hilineda ka puhaskultuuris kasvava mesika niitmise esimesel aastal.

Mesikapõllul on laiguti taimed kollased.

Tegemist võib olla mulla madala pH-ga, mis ei võimalda õhulämmastikku siduvatel bakteritel piisavalt areneda. Ei soovitata külvata mesikat ilma lubiväetist kasutamata muldadele mille pH on alla 6,0...6,2. Oluliselt parandab olukorda ka väikese lubiväetise annuse lisamine enne külvi mulla ülemisse kihti, seemnete idanemispiirkonda. Teisel kasvuaastal on mesikas mulla happelisuse suhtes vähem tundlik.

Mesikapõllu üldilme jätab soovida. Minu arvates pole sellist tumerohelist välimust nagu kirjanduse andmetel peaks olema.

Parema ja kindlama tulemuse saavutamise huvides tuleks seeme külvieelselt töödelda bakterkultuuriga. Ühtlasi jälgida, et mulla pH tase ei oleks alla 6,0...6,2. Vajadusel kasutada lubiväetist.

Bakterkultuuri müüja kontakt on küsimustiku lõpus.

Külvasin mesika puhaskultuurina ja umbrohi kipub üle kasvama.

Niida põld üle tasandusniidukiga või tee umbrohutõrje MZPA-ga (vt. eespoolt). Niita tuleb õigeaegselt ja õigelt kõrguselt, hiljemalt 1,5 kuud peale külvi vältimaks peale niitmist mesika laasunud tüügaste jäämist. Vältida hilist niitmist, sest siis ei jõua ädal enam piisavalt kasvada ja juurtesse ei ladestu sügisel seetõttu enam piisavalt toitaineid.

Külvasin mesika kevadel puhaskultuurina. Sügisel hakkas põld õitsema ja mesilased olid peal, kuid mett ei saanud.

Mesikas on kaheaastane kultuur, mis õitseb ja annab seemne teisel kasvuaastal. Ilmselt eksitab mesilasi esimesel kasvuaastal tekkivatele vähestele õitele, mis oluliselt nektarit ei anna, mesika spetsiifiline lõhn.

Kasutan ja müün ka tuttavatele omatoodetud mesikaseemet palju odavamana hinnaga kui müüte teie, miks peaks keegi maksma nii kallist hinda ja mis mõtet on sertifitseeritud seemne kasutamisel üldse?

Mesikaseemet on lubatud paljundada eliidist edasi ainult ühe korra – C kategooriani. Kirjanduse andmetel kasvab valge mesikas looduses kuni 1,2 m pikkuseks. Sort „Kuusiku 1“ sertifitseeritud seemnest kasvatatud mesika pikkus on puhaskülvis külvatuna juba külviaasta sügisel 0,8...1,0 m ja teisel kasvuaastal 2...3 m, surudes piisava tiheduse korral alla kõik põllul kasvavad muud taimed, sealhulgas ka mesika oma nõrgemad võrsed. Kuna sordi omaduste parandamine käib järjest edasi, siis vanemate paljundustega saadakse ka kehvem tulemus.

Kasutades sorteeritud, kuid hõõrumata seemet, tuleb, seoses selle kõva kestaga seotud väiksema idanemise ja kestade lisakaalu tõttu, külvata seemet sama tiheduse saavutamiseks kaaluliselt ligikaudu kaks korda suurem kogus. Veelgi suuremaid koguseid tuleks kasutada sorteerimata seemne korral. Kuna kõva kestaga seemned, mis ei idanenud külviaastal, võivad idaneda edaspidi, siis on need järgneva põllukultuuri korral maheviljelejate jaoks raskesti tõrjutavaks umbrohuks. Maheviljelejad – vältige hõõrumata mesikaseemne kasutamist ja olge hooolsad, et mesikas saaks niidetud õigeaegselt, enne seemne valmimist!

Kasutades hõõrumata teadmata paljundusega sertifitseeritud seemet ei võideta tihti isegi

seemnele tehtavates kulutustes. Oluline on aga sellise seemne kasutamise korral saamata jääva tulu suurus.

Kas mesikas annab igal aastal hea ja kindla meetoodangu?

Nagu kõigi meil kasvavate taimede korral sõltub meetoodang suuresti ilmastikust. Siiski peetakse mesikat meie oludes suhteliselt heaks peakorje meetaimeks.

Millised on mesika eelised haljasväetisena kasutamisel punase ristikuga või lutserniga võrreldes?

Ta ületab neid kultuure eeskätt meie oludes suurema kuivaine tootmise võime poolest. Tutvu täiendava info saamiseks kodulehe materjalidega. Üksikasjalikult on eelised välja toodud V. Loide kirjutises.

Mesikas on 2,5 m pikkune ja täisõies. Mis ma nüüd pean tegema?

Niitke ja peenestage põld enne seemne valmimist. Vältimaks mesilaste kahjustamist tuleks seda teha väljaspool viimaste lennuaega. Juhul kui maa läheb kevadkülvile alla, siis lämmastikukadude vältimiseks harige põldu alles sügisel hilja või kevadel.

Põld jäi eelmisel aastal niitmata, mis ma selle maaga nüüd saan teha?

Kui on tegemist üheaastase kultuuriga, siis pole katki midagi ja lämmastikukadude vältimiseks oligi nii õige toimida. Otsekülvi korral pritsige peale seda kui on mesikale kasvanud juba küllaldaselt lehti üldhävitava herbitsiidi tavalisest suurema normiga. Õigem on ikkagi põld korralikult künda, rullida ja külvata teravili. Kui on mulla omadusi vaja oluliselt parandada jätke põld teiseks aastaks mesika alla. Kui taimi on hõredalt, kuid suuri tühikuid ei ole, võrsub mesikas tugevalt ja lõpptulemus võib olla suhteliselt rahuldav.

Tahan võtta põllult mesikaseemet omale ja müügiks. Kuidas toimida?

Mesikal sertifitseeritakse seemet C kategooriani. Viimane eeldab, et oleks külvatud eliitseemnega, tehtud leping sordiesindajaga ja põld tunnustatud õigeaegselt. Koristamisel tuleb arvestada, et suur osa teraviljakombainidest pole üldse suutelised mesikat koristama seoses mesika pikkade ja sitkete varte mähkumisega ümber võllide. Seda eriti õigeaegse koristamise korral, kui seeme pole veel osaliselt varisenud. Nende masinate korral, mis seda suudavad teha, peab arvestama, et koristada jõutakse pinna järgi arvestades umbes 3 korda väiksema jõudlusega kui teravilja. Viimane on põhjustatud suurest koristatavast mesika massist, mille tõttu on vaja oluliselt vähendada kombaini töökiirust. Seoses aganase seemnega tuleb seda punkrist välja laadida tihti ja abitöölist kasutada.

Lisaks sellele peab olema võimalus seemne kuivatamiseks, sorteerimiseks, hõõrumiseks, ladustamiseks ja pakendamiseks, samuti vastavad load. Maksta tuleb riigilõivud tehtavate toimingute eest ja autoritasu. Viimane moodustab 10% müüdava seemne maksumusest. Vaata lisaks ka eespoolt.

Kehtivad nõuded Põllumajandusameti koduleheküljel www.pma.agri.ee, vali vasakust tulbast seemned.

Kuidas ma saaksin tellida valge mesika seemet ja bakterkultuuri mesikale?

Olen kokku leppinud Ameluht OÜ-ga pakendatud (25 kg poliüpropüleenkott) seemne edasimüügi osas. Kotid on etiketeeritud ja suletud Põllumajandusameti töötajate poolt selliselt, et nende vahepealne avamine on tuvastatav. Sort „Kuusiku 1“, C kategooria, hõõrutud, sertifitseeritud seeme.

Ameluht OÜ kontakt – juhataja Almer Valk, tel +372 50 12 136, almer@laheroos.ee

Bakterkultuur 42 eurot pakk, 6 – 7 eurot hektar, müük – Almer Valk, +372 50 12 136, almer@laheroos.ee

Kui ei leidnud konkreetset vastust siit ega infomaterjalidest, siis läheta oma küsimus kohe aadressile roos@laheroos.ee. Vastan meeleldi esimesel võimalusel.

Johannes Valk